



## Societat de Química de Catalunya

CRONICA

**Actes celebrats:** D'ençà de la darrera *Crònica* publicana, a la Societat de Química de Catalunya s'han celebrat els actes següents:

tat fet fins ara en vistes a l'esterilització de les aigües mitjançant el clor i posà de ma-

**DIA 24 DE FEBRER:** "*Els problemes filosòfics de la ciència*", a càrrec de l'actual Rector de la Universitat de Barcelona Dr. Jaume SERRA HUNTER. Aquesta conferència aplegà un públic nombrós i selecte, entre el qual hi havia destacades personalitats científiques del nostre país.

**DIA 24 DE MARÇ:** Ocupà la tribuna de la nostra Entitat el Sr. Hermenegild BACH, qui feu un interessant resum dels coneixements actuals sobre "*L'anàlisi microquímica qualitativa*".

**DIA 28 D'ABRIL:** "*Derivats del SO<sub>2</sub>*", a càrrec del Sr. Josep UHTHOFF I FERRAN.

**DIA 22 DE JUNY:** Aquest dia fou el darrer del nostre curs. Invitàrem el culte enginyer industrial Sr. Cesar MOLINAS I OPISSO a parlar davant dels nostres associats de les "*Aplicacions del clor a l'esterilització*". El Sr. MOLINAS exposà el que ha estat fet fins ara en vistes a l'esterilització de les aigües mitjançant el clor i posà de manifest el grau d'eficiència assolit a diverses ciutats europees i americanes.

### **Cinc conferències sobre combustibles**

En les notes anteriors hem trencat l'ordre cronològic per tal de parlar separatament d'aquests actes que assoliren una veritable importància.

Tal com havíem anunciat, el programa de conferències fou el següent:

I. Dia 19 de Maig, al local de la Societat, "*Generalitats sobre carbons, especialment els que abunden a Catalunya*", a càrrec del Sr. Alexandre HOMDEDEU, E. I.

II. Dia 21 de Maig, al local de la Societat, "*Quitrans i derivats*". Aquest tema fou descabdellat pel Sr. Josep PASCÓ, D. I. O.

III i IV. Dies 28 i 29 de Maig, a l'Escola d'Enginyers Industrials, "*Destil·lació dels carbons a baixa temperatura*", a càrrec del Sr. Charles BERTHELLOT, Eng. Com.

V. Dia 9 de juny, al Foment del Treball Nacional, "*Els combustibles des del punt de vista econòmic*", a càrrec del Sr. Josep M. TALLADA, E. I.

Aquestes conferències assoliren, tant per la categoria dels conferenciants com pel públic que aplegaren, un èxit remarcable. No en donem avui cap resum, per tal com les publicarem íntegres en números propers.

Remarquem ací que el Consell Directiu de la Societat de Química de Catalunya trobà àmplies col·laboracions perquè aquest Curs pogués portar-se a cap. La Generalitat de Catalunya ens atorgà una subvenció de 800 pessetes i el mateix feren les entitats "Energía Eléctrica de Cataluña" i "Carbones de Berga, S. A.". El nostre sincer agraïment a totes elles.



El Sr. Charles BERTHELLOT estigué a Barcelona acompanyat de la seva distingida esposa. Durant els dies de la seva estada a la nostra ciutat foren atesos pel Consell Directiu i diversos socis de la nostra Entitat. Visitaren la Generalitat, on foren rebuts pel Conseller Sr. Gassol, i l'Ajuntament, on saludaren el batlle Dr. Jaume Aiguader. El Sr. Gassol oferí a Mme. Berthelot un magnífic ramell de flors i acompanyà els hostes a visitar les més importants dependències del Palau de la Generalitat. A l'Ajuntament, els Srs. Berthelot foren acompanyats, per delegació del senyor Batlle, pel cap de Cerimonial Sr. Ribé, qui els mostrà la Casa de la Ciutat. L'endemà, Mme. Berthelot rebia del Dr. Aiguader un magnífic ram de flors de part del senyor Alcalde, el qual posà, ensems, a la seva disposició un cotxe perquè poguessin visitar més fàcilment la ciutat i voltants.

Els Srs. Berthelot anaren, l'endemà de la seva arribada, a Sitges, acompanyats dels Srs. Peypoch, Uthhoff, Julià, Hernández i Barzanallana. Al vespre del mateix dia, 28 de Maig, el Sr. Berthelot donà la primera de les seves conferències. L'endemà, dia 29, visitaren diversos indrets de la ciutat, acompanyats pels Srs. Sala, Garriga i Uthhoff i al migdia dinaren al Tibidabo. Al vespre tingué lloc la segona conferència. Abans d'aquesta, els Srs. Paulí Castells, director de l'Escola d'Enginyers, i el catedràtic Sr. Robert, mostraren al conferenciant les instal·lacions d'aquell Centre docent. Aprofitem aquesta avinentesa per a renovar a la Direcció de l'Escola d'Enginyers la cessió de local per a aquestes conferències. El mateix dia, a l'Hotel Colón, els dirigents i un grup de socis de la Societat de Química de Catalunya invitaren a un sopar íntim els Srs. BERTHELLOT i els altres conferenciant del curs. Hi assistiren: senyor i senyora BERTHELLOT, senyor i senyora PEYPOCH, senyors Alexandre HOMDEDEU, Josep M. TALLADA, Rafael GARRIGA, Josep UTHHOFF, Josep TUSQUETS, Angel JULIÀ, F. SALA CATALÀ, Enric J. FERRER, J. PONS DOMENECH i Francesc HERNÁNDEZ. L'endemà els esposos Berthelot foren acompanyats a Montserrat.

Finalment, el diumenge, dia 31, al migdia, emprengueren el viatge de retorn a França, satisfets del cordial acolliment de què havien estat objecte.

**La creació de la «Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques» :**

Per iniciativa de la secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, ha estat acordada la creació d'aquesta Entitat, la qual tindrà per objecte primordial aplegar tots els homes que al nostre país es dediquen al conreu de les esmentades disciplines científiques, per tal d'estendre llur coneixement entre el nostre poble i aplegar i publicar llurs treballs.

Des del primer moment, la idea tingué excel·lent acollida, com ho palesen les valuoses adhesions que molt ràpidament reberen els iniciadors. Aquests comunicaren, en primer terme, el projecte al Consell Directiu de la "Societat de Química de Catalunya" per tal que la nostra Entitat hi prestés suport i s'estudiés la manera de coordinar l'actuació de la "Societat de Química de Catalunya" amb la de la "Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques". El nostre desig de col·laborar, a mesura de les nostres possibilitats a la tasca de l'"Institut d'Estudis Catalans" i la consideració de què l'eficiència de la nostra actuació creixeria extraordinàriament si aquesta es descabdellava al redós de la Institució cabdal de la cultura



catalana, ens inclinarem, no solament a prestar-nos a aquella coordinació, sinó, també, a acceptar, en principi, la suggerència, vista la coincidència de finalitats entre ambdues organitzacions, de refondre la nostra "Societat de Química de Catalunya" amb la "Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques", per tal de formar la base de la Secció de Física i Química d'aquesta.

Aprofitant l'avinentesa de la conferència del Sr. Molinas, pregàrem especialment als nostres consocis d'assistir-hi per tal de tenir, després de l'acte, un canvi d'impressions que ens il·lustrés sobre l'opinió llur. En aquesta reunió constatarem una perfecta coincidència entre tots els assistents, els quals autoritzaren al Consell a seguir les seves gestions.

Ara, aquestes han entrat ja en el període de franca realització. La "Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques" s'ha constituït ja provisionalment i es dirigeix a tots els interessats en les seves finalitats demanant-los llur col·laboració.

Heus ací el text de la invitació:

Sota els auspicis de l'"Institut d'Estudis Catalans", hem acordat fundar una Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques un grup d'amics d'aquestes ciències.

A la nostra terra, tant els treballs dels pocs homes que amb tot i la manca de centres d'investigació han cultivat la ciència pura com els del nombre més gran d'arquitectes, enginyers, químics i tècnics de tota classe que han conreat la ciència aplicada, degut a llur dispersió no han assolit, ni de bon tros, el fruit que haurien obtingut amb una major col·laboració entre els diferents científics. Creiem que la "Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques" pot fer una tasca profitosa estimulants el progrés d'aquestes ciències, estenen llur coneixement entre el nostre poble, i aplegant i publicant els treballs dels qui es dediquen a llur estudi.

Per bé que existeixen diverses associacions que uneixen molts dels nostres tècnics, per llur caràcter professional les unes, per llur naturalesa les altres, cap d'elles no tenia una generalitat que pogués comprendre tota la producció de Catalunya en física, química o matemàtiques. No seria just que no féssim una excepció per a la "Societat de Química de Catalunya", que ha realitzat en moments ben difícils una tasca notable, establint llaços entre els nostres químics i posant de relleu, amb els seus cursos, conferències i publicacions, les nostres possibilitats científiques.

El nombre, no massa gran, de físics i matemàtics a casa nostra, i la coordinació dels treballs, necessària sota molts aspectes, obliga a una reunió de les activitats més afins per a formar una unitat prou robusta. Veient-ho així, la "Societat de Química de Catalunya" ha acordat fusionar-se amb la naixent "Societat de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques" per a formar la base de la seva Secció de Física i Química.

La tasca que cal que faci la Societat no pot, ni de bon tros, ésser obra nostra. Fem una crida, per tant, a tots els qui es dediquen, a Catalunya, a la física, la química o les matemàtiques en qualsevol de llurs aspectes i de llurs aplicacions, i a aquells catalans que en altres terres igualment les conreen, perquè entrin a la "Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques", i col·laborin amb llurs treballs a la major prosperitat espiritual de la nostra terra.

Barcelona, novembre de 1931

Josep Baltà i Elias. — Bonaventura Bassegoda Musté. — Josep Estalèlla. — Marian Faura i Sans. — Joaquim Febrer. — Josep Gassiot Llorens. — Angel Julià. — Antoni Munné. — Ramon Peypoch. — Estanislau Ruiz Ponsetí. — Josep M.<sup>e</sup> Soler Carreràs.

Donem, així mateix, un extracte del projecte dels Estatuts pels quals es regirà la nova Entitat:

Article 1. La Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques té per finalitat el conreu d'aquestes ciències, estendre llur coneixement entre el nostre poble, i aplegar i publicar els treballs dels qui s'hi dediquen.



Art. 2. El domicili de la Societat serà el de l'Institut d'Estudis Catalans, sota el patronatge del qual és fundada.

Art. 3. La llengua catalana serà la que usará la Societat en tots els seus actes i publicacions.

Art. 5. La Societat estarà dividida en tres seccions:

- 1.<sup>a</sup> Física i Química.
- 2.<sup>a</sup> Matemàtiques i Enginyeria.
- 3.<sup>a</sup> Astronomia, Meteorologia i Geofísica.

Cada soci estarà adscrit a una sola secció, en la qual tindrà vot; però podrà assistir amb veu a les reunions de les altres seccions.

Art. 6. L'actuació científica de cada secció serà regida per una Junta directiva composta d'un director, un secretari d'actes i un secretari redactor, que es renovarà cada quatre anys.

Art. 7. La Societat en ple serà regida per una Junta de govern composta d'un president, els tres directors de secció, que seran vice-presidents per ordre d'edat, un secretari-comptador, un tesorero i un director de publicacions, que serà al mateix temps vice-secretari. Els càrrecs de president, secretari comptador, tesorero i director de publicacions seran biennals.

Art. 11. Aquest Estatut serà reformable en Junta general extraordinària. Però la reforma sigui vàlida caldrà que compti amb el vot favorable de les dues terceres parts dels membres de la Societat i que sigui aprovada per la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans.

\* \* \*

Exposat l'estat actual d'aquesta qüestió, el Consell Directiu de la nostra Entitat necessita l'autorització dels seus consocis per tal de convertir en definitius els acords provisionals fins ara presos. A aquest efecte ha acordat convocar als socis de la "Societat de Química de Catalunya" al Consell General que tindrà lloc el vinent dia 15 de desembre, a les deu del vespre, a l'estatge social, Llíria, 7, pral. La reunió es descabellarà d'acord amb la següent

*Ordre del dia:*

- I. Lectura i aprovació de l'acta anterior.
- II. Lectura de la Memòria del Sr. Secretari.
- III. Lectura i aprovació de l'estat de comptes.
- IV. Exposició, per part del Consell Directiu, de les seves gestions conduents a fusionar la "Societat de Química de Catalunya" amb la naixent "Societat de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques", filial de l'Institut d'Estudis Catalans, i adopció de les resolucions necessàries—si el Consell General ho creu convenient—per a dur a l'efectivitat els acords provisionals adoptats.
- V. Qüestions generals.

**Reunió científica de la Societat:** És convocada per al dimarts, dia 1 de desembre, a les deu del vespre, al nostre estatge social. En ella, el nostre amic senyor UHTHOFF parlarà de l'obteniment de metalls preciosos a partir dels residus de joieria i d'indústria.